

post@nkrf.no

Saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.	Dato
Kusek IKS	KUSEK00800		24.03.2023

HØRING OM ANBEFALING FOR GOD SKIKK OG PRAKSIS -BESTILLING, BEHANDLING OG OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL

Kusek IKS avgir med dette høringsvar til FKT/NKRF vedrørende høringsutkast - *Anbefalinger for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene: Bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*

I forslag til anbefalinger for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene – Bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, bes det om særskilt innspill på:

- Pkt. 6 og 7: Anbefaling når et prosjekt går utover tilgjengelige budsjettmidler.
- Pkt. 31: Anbefaling om registrering i nasjonal tilsynskalender. Bør dette gjøres etter bestilling av forvaltningsrevisjon eller etter behandling av prosjektplan?

Våre kommentarer til anbefaling nr. 6:

Vi mener at dette er en god anbefaling, og støtter den slik den er foreslått.

Våre kommentarer til anbefaling nr. 7:

Vi støtter anbefalingens intensjon, men er uenig i formuleringen om at kontrollutvalget i så fall «må» fremme en egen sak for kommunestyret om bestilling og behov for ekstra bestilling.

Et slikt må-krav vil være riktig i de tilfellene der kommunestyret har vedtatt alle premissene for prosjektet (som direkte arbeidsordre/bestilling til kontrollutvalget), men er ikke riktig i de tilfeller der kontrollutvalget er delegert myndighet til å formulere/avgrense prosjektets innhold, der en plan har prosjekter i uprioritert rekkefølge, eller der kontrollutvalget er delegert myndighet til å omprioritere prosjekter i en plan med prioriterte prosjekter. I slike tilfeller finnes det flere valgmuligheter for et kontrollutvalg der situasjonen er at «gjennomføringen av et prosjekt kan kreve mer enn tilgjengelige budsjettmidler». Andre alternative veier å gå er for eksempel at kontrollutvalget gjør nødvendige avgrensninger av prosjektet slik at det tilpasses de tilgjengelige midlene, at kontrollutvalget ber

revisjonen om å foreslå avgrensinger av prosjektet, eller vedtar å ikke gjennomføre prosjektet i det hele tatt.

Vi foreslår derfor som et alternativ at anbefaling nr. 7 formuleres på følgende måte:

Gjennomføring av et prosjekt kan kreve mer enn tilgjengelige budsjettmidler.
Dersom dette prosjektet likevel skal gjennomføres må kontrollutvalget fremme egen sak for kommunestyret om bestilling og behov for ekstrabevilgning.

Vi finner videre grunn til å bemerke at anbefaling nr. 7 egentlig er en anbefaling til kontrollutvalget – og ikke direkte til sekretariatet. Sekretariatet rår ikke over kontrollutvalgenes vedtak, men kan gi råd og veiledning, samt fremme forslag til vedtak i saksutredningen eller i møtet. Dersom man legger dette til grunn så foreslår vi at anbefaling nr. 7 formuleres på følgende måte:

Gjennomføring av et prosjekt kan kreve mer enn tilgjengelige budsjettmidler.
Dersom dette prosjektet likevel skal gjennomføres må sekretariatet foreslå som et alternativ overfor kontrollutvalget at utvalget fremmer egen sak for kommunestyret om bestilling og behov for ekstrabevilgning.

Vi er usikre på om et må-krav i denne anbefalingen representerer lovens minimumskrav, og derfor heller bør formuleres som en bør-anbefaling enn som en skal-anbefaling.

Våre kommentarer til anbefaling nr. 31:

Vi vurderer at det mest naturlige er å registrere prosjektet inn i nasjonal tilsynskalender så snart som mulig etter at kontrollutvalget har vedtatt bestilling av forvaltningsrevisjonen (prosjektet). Dette slik at de statlige tilsynsorganene blir gjort oppmerksom på igangsettingen på et tidligere stadium enn når rapporten foreligger. Dette vil på en bedre måte bidra til målsettingen med samordning, ved at statlige tilsynsorgan eventuelt ikke starter opp tilsyn på områder der det allerede er bestilt (igangsatt) forvaltningsrevisjon. På den andre siden mener vi at det vil være for tidlig å registrere inn prosjekter i nasjonal tilsynskalender på det tidspunkt forvaltningsrevisjoner/prosjekter er vedtatt å inngå i en plan for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll.

I tillegg ønsker Kusek IKS å kommentere og bemerke følgende i veilederen:

Kommentarer til punkt 1.1 Definisjoner- Anbefalingene er gradert på følgende måte:

I punkt a) «*Må eller skal gir uttrykk for lovens minimumskrav til omfanget av sekretariatets utredningsansvar og saksforberedelse*». I høringsmøte på Teams 17. februar 2023 ble det stilt spørsmål om høringsutkast til anbefalinger har enkelte anbefalinger formulert som «må» eller «skal» uten at dette kan sies å gi uttrykk for lovens minimumskrav. Vi mener at høringsutkastet må gjennomgås med henblikk på å rette opp i dette, slik at anbefalinger som benytter «må» eller «skal» ikke på uriktig grunnlag gir uttrykk for hva som tilsynelatende er lovens minimumskrav.

Vi vil nevne at høringsutkastet inneholder flere anbefalinger formulert som skal/må-anbefalinger, men som vi ikke kan se at direkte representerer minimumskrav i lov. Dette gjelder følgende anbefalinger:

Anbefaling 7 («må»)
Anbefaling 10 («skal»)
Anbefaling 11 («skal»)
Anbefaling 17 («skal»)

Anbefaling 18 («skal»)
Anbefaling 19 («skal»)
Anbefaling 24 («skal»)
Anbefaling 27 («skal»)
Anbefaling 28 («skal»)
Anbefaling 29 («må»)
Anbefaling 30 («skal»)
Anbefaling 31 («skal»)
Anbefaling 35 («skal»)
Anbefaling 41 («skal»)
Anbefaling 46 («må»)
Anbefaling 51 («skal»)
Anbefaling 53 («må»)
Anbefaling 56 («skal»)

I de tilfeller der det finnes rettsgrunnlag for at anbefalinger gir uttrykk for lovens minimumskrav (skal/må) bør de/den relevante bestemmelse(r) i lov, som de konkrete anbefalingene bygger på, bli henvist til i fotnoter eller på annen måte i anbefalingsdokumentet.

Kommentarer til punkt 1.4 Sentrale bestemmelser

Vi foreslår at det også inntas et avsnitt som får fram bestiller-/utfører-modellens klare rolle i tilknytning til kontrollutvalgenes arbeid med egenkontroll. I kommuneloven ble bestiller-/utførermodellen mellom kontrollutvalg og revisjon rendyrket fra 2004. Denne modellen bør også nevnes som et sentralt rammeverk innledningsvis i anbefalingsdokumentet. En naturlig plass er å ta dette inn i punkt 1.4, og eventuelt under 1.1 definisjon av bestiller og utfører i sammenheng med bestilling og levering av forvaltningsrevisjoner.

Kommentarer til punkt 2.1

Møte 1: Bestilling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Oppgaver før møtet

I anbefaling nr. 1 mener vi at det må tas hensyn til at kontrollutvalget kan ha vedtatt prosedyrer for bestilling. Til anbefaling nr. 1 har vi følgende kommentarer til ordlyden «I denne forbindelse skal sekretariatet sette seg inn i eventuelle avtaler med revisor som regulerer bestillingsprosedyren». Her bør det tilføyes en setning som sier «*dersom ikke kontrollutvalget har vedtatt prosedyrer for bestilling*».

I anbefaling nr. 2 mener vi at formuleringen «sekretariatet bør forsikre seg om at revisor deltar i møter» går for langt i gi plikter til sekretariatet. Sekretariatet kan ikke instruere revisjonen til å stille i møter i kontrollutvalg. Det er videre slik at sekretariatet ikke avgjør hvem som skal delta i møter i kontrollutvalg, - det er det kontrollutvalget som avgjør. Sekretariatet kan imidlertid gjøre revisor kjent med at kontrollutvalget i et møte skal bestille forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll, for eksempel ved at sekretariatet også sender innkalling til møtet til revisor. Vi mener derfor at ordlyden i anbefaling nr. 2 bør endres til: «*Sekretariatet sikrer at revisjonen er gjort kjent med kontrollutvalgets behandling av saken ved at det i god tid før møte sende ut innkalling til revisjonen*».

Vi er for øvrig enig i at kommunens revisor bør delta i møter hvor utvalget skal bestille forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll.

Saksutredning

Til anbefaling nr. 9: Vi mener at det også er mye annen relevant informasjon som kontrollutvalget kan ha nytte av å bli orientert om i tilknytning til utvalgets behandling av bestillinger. Denne anbefalingen bør derfor ikke avgrenses til å bare gjelde gjennomførte tilsyn og planlagte tilsyn.

Forslag til vedtak

Til anbefaling nr. 10: Vi mener at det blir feil å bruke ordet «revisjonstema». Vi foreslår at det i anbefalingen heller brukes den ordlyd som framgår av kommuneloven § 23-3, det vil si på «hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner». Vi kan ikke se at det finns dekning for å bruke «skal» i denne anbefalingen.

Kommentarer til punkt 2.2. Oppgaver mellom bestillingsmøte og prosjektplanmøte (møte 1 og 2)

Til anbefaling nr. 16: Vi mener det blir feil å bruke ordet kontrollutvalgets «ønsker». Kontrollutvalget fatter vedtak om bestilling – og det som framgår av vedtaket er ikke bare et uttrykk for ønsker, men en formell og forpliktende bestilling til revisor.

Til anbefaling nr. 18: Her bør det presiseres hvordan sekretariatet kan sikre at revisjonen er gjort kjent med kontrollutvalgets behandling av saken ved at: «*det i god tid før møte sende ut innkalling til revisjonen*». Vi er forøvrig enig i at kommunens revisor bør delta i møter hvor utvalget skal behandle prosjektplanen. Vi kan ikke se at det finns dekning for å bruke «skal» i denne anbefalingen.

Kommentarer til punkt 2.6. Oppgaver mellom rapportmøte og oppfølgingsmøte (møte 3 og 4)

Til anbefaling nr. 46: Når det gjelder oppfølging av gjennomførte revisjonsrapporter er det opp til kontrollutvalget å vedta om dette er en oppgave som sekretariatet, kommunens revisor eller andre skal gjøre. Tidligere praksis hos oss har vært at dette er en oppgave som revisjonen gjør, samt at oppfølgingen har vært 1-2 år etter behandling og vedtak i kommunestyret. I dag er det sekretariatet som utfører dette oppfølgingsarbeidet i vårt område.

Til anbefaling nr. 48: Vi mener at formuleringen «sekretariatet bør forsikre seg» går for langt i å gi plikter til sekretariatet. Sekretariatet kan ikke instruere noen til å stille i møter i kontrollutvalg. Det er videre slik at sekretariatet ikke avgjør hvem som skal delta i møter i kontrollutvalg, - det er det kontrollutvalget som avgjør.

Kommentarer til øvrige punkter:

Vi har ikke øvrige kommentarer til anbefalingene.

Med hilsen

Kate M. Larsen